

בפני **כב' השופטת ד"ר ורדה בן שחר**

התובעת **ש.א.**

באמצעות ב"כ עו"ד דליהו

נגד

הנתבע **ס.י.א.**

באמצעות ב"כ עו"ד וייסבלט

פסק דין

זוהי תביעת משמורת והסדרי ראייה.

האם מבקשת להיקבע כהורה המשמורן של שלושת ילדיה: ט. ילידת 2001 (כבת 12.5 ש'), ס. יליד 2003 (כבן 9.5 ש') ות. יליד 2007 (כבן 5 ש').

האב בכתב הגנתו מבקש את בית המשפט לדחות את הבקשה ולקבוע אותו כהורה המשמורן. לחילופין מבקש את בית המשפט לקבוע משמורת משותפת.

העובדות בקליפת אגוז

הורי הקטינים נישאו כדמו"י ב- 28.11.96. לתובעת היו אלו נישואים ראשונים ולנתבע שניים. לנתבע בת מנישואיו הראשונים, א., שהתגוררה עם הצדדים פרק זמן מסוים. הצדדים חוו משברים בחיי הנישואין ואף פנו לטיפול זוגי.

לטענת האם חוותה מהאב השפלות ואלימות מילולית. בחודש פברואר 2010 בעקבות איומים כלפיה הגישה תלונה במשטרה והוא הורחק מהבית למשך שבוע. האם עובדת ואילו האב לא עבד למשך פרק זמן, בתקופות הללו טיפל בקטינים. האם טוענת שלמרות שהאב אוהב את ילדיו הוא חסר כישורים מתאימים לשמש כהורה המשמורן.

האב טוען שהאם היא זו שמכפישה אותו, יוצרת פרובוקציות ומאיימת עליו בתלונות שווא. הוא מכחיש את הטענה שנקט כלפיה באלימות מילולית ובאיומים. הוא לא עבד תקופה מסוימת בעקבות קריסה של העסק שבו היה שותף. לאחר מכן עבר תאונת דרכים.

בין השניים נוצרה בהסכמה, חלוקת תפקידים, לפיה האישה טיפלה בנושאים הכלכליים וקידמה את הקריירה שלה בעוד הוא שימש כעקר הבית. הוא זה שטיפל בקטינים, השקיע בהם והוא גם המתאים להיות ההורה המשמורן.

ההליך הדיוני

1. ביום 4.2.2012 הגישה האם בקשה למשמורת זמנית במעמד צד אחד. באותה עת הצדדים עדיין התגוררו תחת קורת גג אחת.
2. ביום 15.4.2010 במסגרת קדם המשפט הורתי לפקידת הסעד להגיש תסקיר שיתייחס לנושא המשמורת.
3. ביום 1.8.2010 התקבל תסקיר פקידת סעד. מאחר והצדדים התגוררו עדיין תחת אותה קורת גג הומלץ שתשמר שיגרת חיי הילדים אך האב יפנה לקבלת ייעוץ והדרכה לצורך רכישת כלי התמודדות מתאימים לשינוי תגובותיו האמוצינאליות.
4. בחודש אוגוסט 2010 הגישה האם בקשה לצו הגנה כנגד האב. לא מצאתי ליתן צו הגנה אך הורתי לאב, בהתאם להמלצות פקידת הסעד המצוינות לעיל, לפנות באופן מידי אל שרותי הרווחה, במקום מגוריהם כדי שיתחיל לקבל הדרכה וייעוץ.
5. בחודש אפריל 2011 שוב הגישה האם בקשה לצו הגנה. בדיון שהתקיים בפני ביום 12.4.2011 בהסכמת הצדדים קבעתי כי הצדדים ימנעו מלהטריד איש את רעהו.
6. ביום 28.12.11 הוגש תסקיר משלים מפורט, בו הומלץ על משמורת משותפת לשני ההורים, הומלץ על קיום הסדרי ראייה לפיהם בכל שבוע הילדים ימצאו במהלך השבוע אצל הורה אחד ואילו ההורה השני יקיים איתם הסדרי ראייה בימי שני ורביעי ללא לינה. לגבי ת. הצעיר הומלץ שהוא יישאר במשמורת אמו. עוד הומלץ שההסדרים הללו יכנסו לתוקף לאחר שבני הזוג יפרידו את המגורים המשותפים. עד אותו מועד הומלץ על קיום הסדרי ראייה רחבים. ההורים הופנו למרכז לתאום הורי בחדרה כדי שיסייעו להם ברכישת כלים לדיאלוג ושיתוף למען ילדיהם.
7. ביום 6.2.2012 נחקרה פקידת הסעד על ידי שני הצדדים. במועד אותו דיון נקבעו הסדרי ראייה בהסכמה על פיהם בכל יום ב' ו-ד' האב ייקח את ילדיו מהמסגרת החינוכית ויחזיר אותם אליה למחרת ובסוף שבוע שני האב ייקח את ילדיו מהמסגרת החינוכית ויחזיר אותה אליהם ביום א' כל זאת עד שוועדת התסקירים תגיש את המלצותיה הסופיות.
8. הבהרתי לצדדים שאחריות משותפת והסדרי ראייה נרחבים לשני ההורים מותנית בקבלת יעוץ והדרכה. הורתי להם להשתלב גם במסגרת של תיאום הורי בהתאם להמלצותיה של פקידת הסעד.
9. ביום 16.4.2012 התקבל תסקיר משלים המבוסס על דיון בוועדת תסקירים בו הומלץ על משמורת משותפת לשני ההורים.
10. ביום 7.5.2012 אישרתי הסכם מכר בין הצדדים לגבי דירת המגורים.
11. ביום 27.6.2012 לאחר דיון ושמיעת טענות הצדדים בקשר לתסקיר המשלים, ניתן צו להגשת סיכומים.

התסקירים:

התסקיר מיום 1.8.2010:

התסקיר התבסס על מפגש עם כל אחד מההורים, פגישה עם כל אחד מהקטינים. ביקור בית ומפגש עם האם והילדים וביקור נוסף ומפגש עם האב והקטינים. כמו כן על שיחות עם המחנכים של הקטינים וקבלת דיווחים מפקידת הסעד לחוק הנוער ומעו"ס שטיפלה במשפחה.

פקידת הסעד תארה בתסקירה שיגרת חיים כשהאם היא העובדת, שני ההורים לסירוגין מכינים את הילדים בבקר ליציאה ללימודים. האב מחזיר את הילדים מבית הספר, מכין את ארוחת הצהריים ומסייע להם בהכנת שיעורים. לכשהאם מגיעה מהעבודה היא מסייעת את הילדים לחברים, מבלה איתם, מסייעת בלימודים ובשעות הערב שני ההורים לסירוגין מכינים ארוחת ערב ומשכיבים את הילדים.

שלושת הילדים תוארו כילדים שמחים, מצליחים בלימודים ובעלי הישגים גבוהים. שני ההורים תוארו כהורים מעורבים בבית הספר.

באשר לבן ס. - צוין שהוא נמצא בקונפליקט נאמנויות בין ההורים כשהוא חש נתמך על ידי שניהם וחושש לאבד מי מהם.

המסקנות של פקידת הסעד היו שלמרות הקונפליקט בין ההורים, הם מצליחים לשמר את תפקודם היום יומי של הילדים וכן את מצבם הרגשי ושניהם מאפשרים לילדים התפתחות תקינה. שני ההורים תוארו כבעלי מסוגלות הורית טובה.

מאחר וההורים גרו באותו מועד ביחד, ההמלצה הייתה כאמור לשמירת השגרה אך הומלץ שהאב יקבל כלים להתמודדות עם תגובותיו האמוציונאליות ובקשר לבתו מנשואיו הקודמים.

התסקיר מיום 28.12.2011:

תסקיר משלים זה נערך לאחר התייעצות בפורום של פקידי סעד ומפקח מחוזי. כמו כן פק"ס חזרה ונפגשה עם כל אחד מההורים בנפרד ועם שניהם יחד וקיבלה דיווחים עדכניים מבתי הספר ומהגן וכן מהמטפלת של הבן ס. ממכון "גוונים".

התסקיר פרט את מערכת היחסים בין שני ההורים ואת הקשר שלהם עם כל אחד מילדיהם. שני ההורים תוארו כהורים טובים. האב נתפס על ידי הילדים כאב דאגן תומך ואוהב והאם כדמות יציבה אוהבת ואחראית.

באשר למערכת היחסים בין ההורים תוארו האשמות הדדיות קשות. האם תארה את האב כאדם בלתי יציב, שאינו נושא באחריות כלכלית כלפי משפחתו אלא נכנס להרפתקאות כלכליות הגורמות לו שוב ושוב לנפילה כלכלית, כלפיה מתייחס באלימות מילולית ונפשית. ביחס לילדים הוא מתואר כאב טוב ואוהב, "בייביסיטר טוב" שקשריו עם הילדים טובים והקשר שלו עם בתי הספר וגורמי החינוך "רב מידי".

לדעתה היא מתאימה להיות ההורה המשמורן ואילו הוא יוכל לקחת את הילדים בזמנים קצובים ולשמור עליהם וזאת הוא עושה בצורה טובה.

האב טוען שהאם תוקפת אותו. שקיימת דינאמיקה של אלימות ביניהם, מודה שיש בו כעס רב כלפיה, שניהם נוקטים באלימות נפשית זה כלפי זה, אך לטענתו הוא איננו היוזם אלא שיש לו לטענתו "פה גדול" והוא חסר טקט. בנוסף טוען שהאם איננה אדם רע אלא שהיא רעה אליו. היא מבטלת אותו, איננה סומכת עליו, מבקרת אותו ומזלזלת בו. הוא מכחיש את האשמות של האם כלפיו לגבי חוסר יציבותו בעבודה וטוען שהוא עובד כשנה בפיצרייה. בפגישה עם האם הוא התפרץ והתקשה לשלוט בעצמו.

לטענתו הוא טיפל בילדים במשך 4 שנים. הוא שימש כעקר הבית וגם בשנה האחרונה, עובר לעריכת התסקיר מטפל בילדים במחצית הזמן.

דווח שהאב לא התמיד בטיפול שנקבע לו בעקבות החלטתי בדיון מספטמבר 2010. למעשה השתתף בפגישה אחת בלבד.

הדיווח לגבי הילדים היה שלמרות המשבר המשפחתי הם ילדים שמחים, חברותיים ומצליחים בלימודים.

שני ההורים למרות מערכת היחסים הקשה והמאבקים המתנהלים ביניהם, מצליחים לשמר את תפקודם היומיומי של הילדים וכן את מצבם הרגשי.

בטרם מתן המלצותיה התייעצה פק"ס עם פקידות סעד נוספות ובתסקיר דיווחה שנחלקו הדעות. בעוד פקידת הסעד המחוזית ופקידות סעד נוספות סברו שיש להמליץ על אחריות הורית משותפת כשהמשמורת תמשיך להיות אצל האם, היא סברה וכך גם מנהלת המחלקה ופקידות סעד נוספות שיש לקבוע משמורת משותפת: **"נראה כי שינוי ההמלצה ממשמורת משותפת לאחריות הורית משותפת בלבד-עשויה לגבות מחיר רב ומשמעותי מהורותו התקינה של האב ולפגום בתפקודו ההורי בשל מגוון הלחצים הרגשיים והחומריים שיופעלו עליו. מתוך התלבטות עמוקה ולאור המלצות ועדת שניט אני עדיין מוצאת לנכון להמליץ על משמורת משותפת ולחייב את הצדדים ובעיקר את האב בגמישות, דיאלוג פתוח ובקבלת יעוץ והכוונה"**.

לאור זאת היא המליצה שבעת הפרדת המגורים תקבע משמורת משותפת לגבי שני הילדים הבוגרים. הצעיר יישאר במשמורת אמו וכן המליצה על הסדרי ראייה רחבים הכוללים לינה.

פקידת הסעד נחקרה בבית המשפט, היא שבה וחזרה על עמדותיה והתרשמויותיה שנובעות משנים רבות של ניסיון עבודה בתחום, לדבריה: **"מדובר בשני הורים טובים והדבר הזה נבדק בצורה יסודית עם בתי הספר והמטפלים ועם גורמים, ובאמת מזמן לא פגשתי ילדים מוצלחים וזה אומר משהו. עם כל הרע שביניהם משהו מסתדר יפה... הילדים מטופלים ומצליחים ומחייכים ויש פה הורים טובים"** (פרוטוקול עמ' 9 מות שורות 5 ואילך).

לדעתה מערכת היחסים ביניהם איננה טובה אך כהורים הם **"הורים מקסימים"** (עמ' 9 מול שורה 23).

היא סבורה שעם ליווי צמוד ותמיכה, משמורת משותפת עדיפה לטובת הילדים. פקידת הסעד לא התעלמה מהאלימות המילולית שבין ההורים אך עדיין סברה שלטובת הילדים צריכה להיקבע משמורת משותפת.

כאמור לאחר חקירת פקידת הסעד עדיין לא שיניתי את המשמורת הזמנית שהייתה באותו מועד אצל האם אך קבעתי הסדרי ראייה רחבים הכוללים לינה אצל האב. המתנתי לתסקיר המשלים ולועדת התסקירים .

התסקיר מיום 16.4.2012:

תסקיר זה נכתב לאחר שהתכנסה ועדת תסקירים בהשתתפות פקיד סעד מחוזי לסדרי דין, מנהלת מחלקת הרווחה, ראש הצוות ופקידת סעד לחוק הנוער, ביחד עם בני הזוג ופקידת הסעד המטפלת במשפחה.

בתסקיר שבה ועולה ההמלצה למשמורת משותפת עם הסדרי ראייה רחבים ביותר לשני ההורים. דווח כי שני ההורים פנו בעקבות החלטתי מיום 6.2.2012 למרכז לתיאום הורי בחדרה אך התברר כי כל עוד לא נקבע המשמורת באופן סופי, התיאום ההורי איננו מתאים, זאת משום שמטרת התיאום ההורי היא לסייע להורים לעבור משפת מאבק לשפת דיאלוג. לאחר קבלת התסקיר התקיים דיון בפני, זאת משום שהאם ביקשה את בית המשפט לדחות את המלצות פקידת הסעד בעוד האב קיבל אותם .

דין

בבוא בית המשפט להכריע בעניין המשמורת עליו להציב מול עיניו עקרון מנחה מרכזי אחד והוא טובת הילד אשר יסודותיו נקבעו בסעיפים 15 ו-17 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב - 1962.

פרידת הורים ופירוק המסגרת המשפחתית בה גדל הילד לעולם פוגעת באינטרסים שלו משום שטובתו דורשת מערכת יציבה ומוכרת המתקיימת בעזרת שני ההורים. לכן, שקילת טובת הילדים בקשר למשמורת והסדרי הראייה היא בבחינת הרצון להשיג את הרע במיעוטו. על עקרונות אלו עמדה כב' השופטת דורנר ברשות ערעור אזרחי 4575/00, **פלוני נ' אלמוני** פסק הדין מיום 8.1.2001:

"לרוב, שקילת טובתם של ילדים שהוריהם נפרדו אינה אלא תפיסת הרע במיעוטו מכיוון שטובת הילדים מחייבת כי יגדלו במחיצת אביהם ואמם במסגרת תא משפחתי יציב ואוהב, ואילו בפרדה של הורים כרוכה מידה של ניתוק בין אחד ההורים לילדיו. ראו ע"א 503/60 וולף נ' וולף [1], בעמ' 764. לפיכך במציאות הנוצרת לאחר פרדת ההורים על בית-המשפט לקבוע הסדר משמורת המדגישים במידה המרבית האפשרית את אינטרס הילדים ליהנות ממסגרת יציבה במשמורתו של ההורה שנמצא מתאים יותר ועם זאת לשמור קשר בין הילדים לבין ההורה האחר. לשם כך על בית-המשפט לערוך בחינה מדוקדקת של מכלול ההיבטים של כל אחת מהאפשרויות הקיימות, לרבות השפעתה על ההורים, ככל שהדבר עשוי להשפיע על יחסם אל הילדים."

לעיקרון טובת הילד כעיקרון עצמאי, יחיד, מנחה בנוגע למשמורת קטינים התייחס כבי' השופט דנציגר (בע"מ 10060/07 פלונית נ' פלוני , פסק דין מיום 2.10.08, מול סעיף 28 לפסק הדין והפסיקה המאזכרת שם). כבי' השופט דנציגר מדגיש כי המושג טובת הילד הוא מושג אמורפי שיש לצקת בו תוכן בהתאם למקרה הקונקרטי והנסיבות הספציפיות של כל מקרה (ראה גם פסק דינה של כבי' השופטת ארבל בבע"מ 27/06 פלוני נ' פלונית, פסק דין מיום 1.5.06, מול סעיף 11 לפסק הדין).

עוד נקבע כי ההתייחסות של בית המשפט צריכה להיות אל הילד הספציפי אשר עניינו נדון בפניו. ראה בעניין זה בג"צ 5227/97 דויד נ' בית הדין הרבני הגדול , פסק דין מיום 15.9.98.

בשנים האחרונות, בעקבות שינויים חברתיים בתפיסת ההורות בקרב שני בני הזוג ובעקבות רצונם של אבות להיות מעורבים יותר ויותר בגידול ילדיהם, החלה להתפתח גישה משפטית חדשה ביחס למושג המשמורת. גישה זו מבקשת לדחוק את התפיסה המשפטית העוסקת בהחזקת קטינים ובקביעת הורה משמורן ובמקומה להנחיל עקרונות משפטיים חדשים אשר מתבססים על מודל של אחריות הורית כשהשאיפה היא לאחריות הורית משותפת.

מודל זה מתבסס על ממצאי מחקרים שהצביעו על חשיבות תפקידם של שני ההורים בהתפתחות ילדיהם. חשיבות שהופכת למשמעותית עוד יותר כאשר ההורים מתגרשים. המסקנות הנלמדות מאותם מחקרים היו שככל שאבות היו מעורבים בחיי ילדיהם וניתנה להם אפשרות להעניק להם תמיכה רגשית ובטחון, ככל שהיה סיפק בידיהם לתת מענה לצרכיהם הלימודיים, התפקודיים והחברתיים, אותם קטינים תפקדו ברמה חברתית טובה יותר והסתגלו למצב שנוצר בעקבות הגירושין טוב יותר מאלו שלא זכו בשני הורים תומכים ושותפים לגידולם.

עוד נמצא שמתן עדיפות להורה אחד על פני האחר על ידי קביעתו כהורה המשמורן מעניקה לאותו הורה יתרונות ביכולת ההשפעה על הילדים ביחס שלהם כלפי ההורה האחר עד כדי יצירת ניכור בין הילדים להורה האחר לפיכך המסקנה החד משמעית היא שיש לשאוף ליצירת תנאים לאחריות משותפת וחלוקת זמן רחבה של שני ההורים עם ילדיהם (ראה בעניין זה גם פסק דיני בתמ"ש 28951/09, 28953/08 (ראשל"צ) ג.נ.ג. (פסק הדין מיום 7.1.2010 פורסם באתרים המשפטיים שם נחקרו שני מומחים מאוניברסיטה בחיפה שהביעו עמדתם המקצועית בשאלת המשמורת המותפת)

יחד עם זאת כדי לקבוע ששני ההורים מתאימים לשמש כאחראיים במשותף לילדיהם או במילים אחרות כדי שתקבע "משמורת משותפת" (מושג שטרם השתנה) חייבים להתקיים מספר תנאים מקדימים.

בתמ"ש (י-ם) 19660/07, פלונית נ' אלמוני , 690, 694 (פס"ד מיום 3/9/08) מנה כבי' השופט גרינברג אותם התנאים כדלקמן:

"...חייב בית המשפט להשתכנע כי קיימים מספר תנאים מוקדמים: מסוגלות הורית טובה של שני ההורים, רמה טובה של שיתוף פעולה בין ההורים, תפיסת הילדים את שני הבתים כמרכזים

**בחייהם, מרחק גיאוגרפי קטן בין בתי ההורים,
והערכה הדדית."**

במקרה זה שני ההורים נמצאו הורים מתאימים, בעלי מסוגלות הורית טובה. שניהם מעורבים בצורה טובה ודומה בחיי ילדיהם, שניהם מקדמים את הקטינים ונותנים מענה ראוי לצורכיהם. הילדים תופסים את שני ההורים כהורים טובים, לילדים טוב בשני הבתים, בבית שבו נשארו לגור אצל אמם וגם בבית ששכר האב באזור קרוב ביותר למקום מגורי האם כדי להיות קרוב אליהם.

שניהם תופסים אחד את השני כהורים טובים וראויים אך מנהלים ביניהם תקשורת לקויה הנובעת מחוסר הערכה של האם את האב הנתפס על ידה כאדם חסר אחריות, שלא ניתן לסמוך עליו משום שלא הצליח להחזיק במקום עבודה יציב בעוד היא פיתחה לעצמה קריירה והתקדמה. האב מגיב על דברים אלו בתגובות מילוליות משפילות הנובעות מהכישורים הריגשיים הבלתי מותאמים וחוסר היכולת שלו להתמודד עם מצבים אמוציונאליים.

אמנם נדרשת תקשורת טובה בין הורים על מנת לקיים משמורת משותפת, אך עצם הדרישה לתקשורת טובה עשויה לשמש כחרב פיפיות כנגד קביעת משמורת משותפת שכן ההורה המתנגד למשמורת משותפת יכול לשבש את התקשורת כדי לסקל את האפשרות לקביעת משמורת משותפת. אני סבורה שבשלב שביט המשפט קובע משמורת משותפת הוא איננו יכול ברוב המקרים, לעמוד על התנאי של תקשורת ברמה טובה ושיתוף פעולה מירבי בין ההורים אלא לצפות לתקשורת סבירה שתלך ותשתפר לאחר ההכרעה השיפוטית תוך מתן הדרכה לשני ההורים לתיאום הורי כל זאת כמובן כשמדובר בשני הורים ראויים בעלי מסוגלות הורית טובה ומעורבים בחיי ילדיהם ודורשים טובתם.

לפיכך לאחר שבחנתי את הדברים אני מוצאת שבמקרה זה ראוי לאמץ את המלצת פקידי הסעד שבחנו את הדברים בקפידה ולקבוע כי משמורת משותפת לשני ההורים. אני מבקשת לציין שבחנתי את טענת ב"כ האם לגבי הפרסומים שמפרסם האב באתרי אינטרנט כנגד האם לא מצאתי שהם יכולים להוות סיבה למנוע את המשמורת המשותפת משני ההורים במקרה זה.

הבעתי את עמדתי בדיון שעל האב להימנע מלפרסם תמונות של הקטינים או פרטים מזהים של המשפחה וכמובן שאין לפרסם השמצות כנגד ההורה האחר במיוחד כשבבני משפחה ובקטינים עסקינן. הבנתי שהאב מצא להסיר את תמונותיהם של הקטינים מהאינטרנט וטוב שכך.

באשר לעמדת אנשי המקצוע בתיק זה, ההכרעה בדבר טובתו של הקטין צריכה להתבסס על מכלול הראיות שנפרסו בפני בית המשפט, לרבות חוות דעת מומחים מקצועיים ובתוך כך פקידי סעד אשר להם הידע והניסיון המקצועי אך עדותם היא בגדר ראייה ככל ראייה.

הכלל הוא שככל שאין כל ראייה בעלת משקל לסתירה של אותן עדויות מומחים ותסקירי פק"ס, בית המשפט ייטה לאמץ את ממצאי חוות הדעת ומסקנותיהן. (רע"א 4575/00 **פלונית נ' אלמוני** פ"ד נה (2) 321, 332 (2001)), ע"א 3554/91, **פלוני נ' היועמ"ש** (פס"ד מיום 9.10.91).

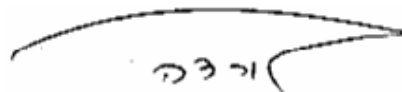
התסקיר אמנם איננו בגדר חוות דעת מומחה, כמשמעותה בסעיף 20 לפקודת הראיות [נוסח חדש] תשל"א-1970, אולם לתסקיר מוענק מעמד מיוחד בחיקוקים שונים וכבר נקבע שיש לתת לו משקל יתר (ורי לעניין זה ע"א 3554/91 **פלונית נ' היועמ"ש**, תק- על 1851 (3)91, סעיף 3 לפסק

הדין). שכן פקיד הסעד, בדומה למומחה, הוא גורם אובייקטיבי ונייטרלי, הממלא חובתו בהתאם לחוק ועל פי החלטות בית המשפט. במקרה זה מצאתי לאמץ את המלצות אנשים המקצוע כפי שעלו מהתסקירים ולאחר ששמעתי מספר פעמים את הצדדים עצמם ואת ב"כ.

סוף דבר

נקבעת בזאת משמורת משותפת לשני ההורים לגבי ילדיהם. הסדרי הראייה יתקיימו בהתאם למפורט בתסקיר האחרון מיום 16.4.2012. שני ההורים מופנים בזאת למרכז לתיאום הורי בחדרה כדי לקבל טיפול והדרכה וכדי שיסייעו להם בקבלת כלים לדיאלוג ושיתוף ביניהם. יש לזכור שקביעת משמורת והסדרי ראייה איננה מעשה בית דין וניתן לשנותה. אני מוצאת להדגיש זאת כדי להבהיר לשני ההורים מחויבותם לקבל הדרכה שתסייע להם לפתח תקשורת בונה בלתי אלימה ולא פוגענית לטובת ילדיהם ומהכרותי עם הצדדים אני מאמינה שאכן יעשו כך.

ניתן היום, ד' אב תשע"ב, 23 יולי 2012, בהעדר הצדדים.

ד"ר ורדה בן שחר, שופטת